

OSŁAWIĆ (26) *vb pf*

o jasne, a pochylone (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf osławić (11). ◇ *fut* 3 sg osławi (2). ◇ 3 *pl* osławią (1). ◇ *praet* [2 sg *m* -eś osławił.] ◇ 3 sg *m* osławił (1) *BielKron*, jest osławił (1) *FalZiołUng*, osławi(e)ł (1) *LibMal*. ◇ 3 *pl m pers* osławili (6). ◇ [*imp* 2 sg osław.] ◇ *con* 3 sg *m* by osławił (1). *n* by osławiło (1). ◇ 3 *pl m pers* by osławili (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVI – XVII w.*

1. *Uczcić, nagrodzić* [*co*] (1) : Tych fię nic nie stráchaymy/ ktorzy ciało dufzą/ przy śwym Panie ftoymy/ ienz ciało y z dufzą/ może sam osławić/ álbo zaś do piekła ná wieki poštawić. *ArtKanc* K2.

2. *Uświetnić, ozdobić* [*co*] (1) : Záfroma fię Mieliąc/ á záfwyda fię Słońce/ kiedy Pan zaftępow będzie Krolował ná gorze Syon (*marg*) Okázuie iż thák Pan osławi kroleftwo fwe zacnie/ iż fię theż roziášni więcey niż słońce ábo mieliąc. (–) *BibRadz Is* 24/23.

[*osławić czym*: Iużeś niebo osławił [!] nieraz swoim zdaniem/ Y ziemiś pięknie fluzył kxiążek fwych wydaniem. *RymszaDeket* A3v.]

3. *Rozgłosić, rozpowszechnić, podać do wiadomości sprawę, opinię itp.; promere Mącz* [*w tym: kogo, co* (12)] (13) : což rozumiecie iefli też z pomsty osławi fprzećiwne złoćci wálfe. *RejPs* 139v; Srebroć mowić nie vmie/ by cie osławiło/ Lepiey ábyć przyacioł/ takowych nábyło. Gdyż ono fámo milczy/ by oni mowili/ A twą sławę poczćiwą/ ludziom roznosili. *RejZwierz* 35v; Nudare scelus aliquod, Odkrić/ Osławić nieyáki zły vczinek. *Mącz* 252d, 325b; Cudnego fynczćká małz ztym Mnichem [...] y osławili to po wśzytkim mieście Tyrze. *SkarŻyw* 100; [Diffamare. Vergognare. Osławić. Verfchmehen. *Dict* 1566 M3v].

osławić kim (2): Kogo osławią złodzyeiem. *UstPraw* 14; Nád to Duch święty pošťan by świadectwo wydał/ Kryłtá Pánem osławił *ArtKanc* N15v.

osławić czym (1): Ktorí [*język*], nie bez flufzney Bożey przyczyny Alexander wielki fwiata wśzego panowaniem iefł osławił. *FalZiołUng* V 119.

osławić w czym (2): czo za przyczyna kv vczynkovi thakowemv wktorem go Bobrek oslawyel onego iefth przywyodla *LibMal* 1543/13v; Aliquem flagitiis nobilitare, Osławić kogo w yákiey wielki niecnocie *Mącz* 129b.

osławić być jakim (1): á Dziekan Mencki/ głofem wielkim ná ftolcu fthoiąc osławił Máximilianá ná then czás krolá Czełskiego/ być obránym y potwierdzonym królem Rzymłkim *BielKron* 331.

[*Zwrot*: »osławić miedzy sobą«: A obaczywłfy to Arámczyci y Arábczyci niektorzi oslawili theż rzecz miedzi łobą *FlawHist* 137v.]

Szeregi: [»objaśnić a osławić«: Thákci y Chryłthus/ nie obiáśnił á osławił sam fiebie [*non semetipsum clarificavit*; nie sam łobie tey czći przywłafczył *WujNT*] áby był Biłkupem: ále ten kthory mowil do niego *Leop Hebr* 5/5 (*Linde*).]

»osławić a poważne uczynić« (1): ci [*papieże*] bowiem Rzymłkie imię osławili/ y poważne vczynili *NiemObr* 158.

a. *Omówić, opowiedzieć, wyjaśnić* [*co*] (1) :

Zwroty: [»za nieprawdę osławić«: [*Trójczacy*] prawdę nieprawdą/ á nieprawdę prawdą názywáią/ [...] tym był duch ś. prawdę obiawił/ á oni łą zá nieprawdę osławili. *BudArt* Z7v.]

»usty swemi [komu] osławić« (1): Pothym łam wty łwemi szyroko im osławić raczył to powołanie wdzyęczne Bogá *RejPos* 239.

b. [bibl. *Ukazać w całej pełni chwałę Bożą*: Tyto słowa mowił iest Iefus [...] oicze/ przyszła godzina/ osław łyna łwego/ aby i łyn twói osławył ciebie [*Ioann* 17/1]. *RhegSeklLek* O.]

4. *Zniesławić*; *traducere* *PolAnt*, *Mącz*, *Vulg*; *atingere infamia aliquem* *Mącz* [w tym: kogo, co (9)] (11): Tedy Iozef mąż iey będąc łpráwiedliwym/ y nie chcąc iey osławić/ chciał iá potáiemnie opuścić. *BibRadz Matth* 1/19; *Inurere* *notam*, *Przepalić* *twarz*/ *Nácechowác*/ *To yełt osławić*. *Mącz* 250c, 97a, 439d; *Widzę że też wálz rozum w tym łię bárzo myli*/ *Bo mnimaćie żeby was ludzie osławili*/ *Kiedy wam prawdę mowią*/ *y wálze nierządy*/ *Gániá nie pochlebuiąc* *Prot* A2v; *WujNT Matth* 1/19.

osławić *czym* (2): *Diar* 64; *Oni gdy wlyłzeli o Aufzpurłkim wyznáwaniu wiáry/ osłáwili* [!] *go kfiáżkám*/ *áby łnim niebyli rycerłcy ludzie/ iáko łtákim ktory wiáry niechowa*. *BielKron* 226v.

Zwrot: »jawnie osławić« (1): *iż tymi artykuły, ktore wczora podali, jawnie KJM osławili* *Diar* 64.

Szereg: »osławić a omierzić« (1): *bo iegli co/ tedy to/ y ćieplíce/ y káždé lékárłtwo/ osławić á omierzić może/ kiedy do choroby niewłáfné bédźie* *Oczko* 12.

a. *Potępić* [kogo] (2): *a ten to Bieniałch Crawiecz i łzwawrzinczem Stawłkim osławili go myeniancz go bicł łpiegierzem* *LibMal* 1543/67v; *BielKron* 234v.

Synonimy: **1.** *uczcić*; **2.** *ozdobić*; **3.** *objawić*, *obwieścić*, *ogłosić*, *odkryć*; **4.** *pohańbić*, *zesromocić*, *zganić*, *zhańbić*.

Formacje współrdzenne cf **SŁAWIĆ**.

Cf **OSŁAWIENIE**, **OSŁAWIONY**